

Відео 13: "Злі расисти"

Доктор Девід Феддес

Расова ненависть є смертельно небезпечною силою. Є білі расисти, які зверхньо ставляться до чорношкірих і людей інших рас. Є чорні расисти, які демонізують білих, євреїв та азійців. Сидячи в канадській перукарні, я чув, як розлючені расисти скаржилися на неприємних іммігрантів з Пакистану та інших країн. Купуючи продукти в Сполучених Штатах, я став свідком, як касирка скаржилася на іспанців, які захоплюють «нашу» країну, і навіть визнала, що її власні батьки були іммігрантами.

На жаль, не можна сказати, що расовий конфлікт мертвий. Там, де відносини між расами покращилися, ми повинні радіти. Але там, де конфлікти між расами, племенами та національностями тривають, і де расизм залишається в наших серцях, ми повинні відкрито дивитися на цю проблему. Водночас ми повинні бачити й глибший корінь проблеми. Коли ми не погоджуємося з іншими людьми, тому що вони відрізняються від нас, то перебуваємо в конфлікті з Богом.

Як досягти справжньої та тривалої гармонії між різними людьми? Це можна зробити, вступивши в гармонію з Богом, який промовляє до нас через Біблію. У Біблії ми зустрічаємо Бога Отця, Який створив людство «На Свій образ, на образ Божий» (Дії 17:26). Через Біблію ми знайомимося з Богом Сином, Ісусом Христом, Який пролив Свою кров, «Був заколений, і кров'ю Своєю Ти викупив людей Богові з усякого племені, і язика, і народу, і люду» (Об'явлення 5:9). Хрест Христа руйнує бар'єри та пом'якшує ворожнечу між усіма расами (до Ефесян 2:14-16). У Біблії ми також знаходимо Бога Святого Духа, Який «не має упередженості» та будує Свій дім у серцях людей усіх рас, які вірять у послання Христа (Дії 10:34 і 44). Святий Дух об'єднує нас в одному тілі – Церкві (1 посл. до Коринтян 12:13). У Біблії ми знаходимо, що коли ми довіряємо Христу Ісусу та хрестимося в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, ми є «синами Божими», «усі одні в Христі Ісусі» (до Галатів 3:26 і 28). Як члени Божої сім'ї, незалежно від нашого расового чи національного походження, ми маємо «продовжувати любити один одного, як брати» (до Євреїв 13:1), що прагнуть не завдавати шкоди іншим, але «любів'ю служити один одному» (до Галатів 5:13).

Служіння один одному, любов до всіх людей, тобто до людей різних рас, не приходить само собою. Це можливо тільки завдяки надприродним діям.

Занадто важко прийняти?

Біблія змінює нас, знайомить з Богом, Якого ми ледве знаємо, та пропонує нам абсолютно новий спосіб сприйняття того, що відбувається в житті. Біблія – це не звичайна, повсякденна книга. Вона не вписується в наші природні моделі мислення. Біблія говорить про те, у що важко повірити. Деякі твердження в Біблії важко прийняти, тому що вони дивні та незвичайні. Є в ній істини, які просто бентежать нас.

Візьмемо, наприклад, біблійну історію про Йону. У Святому Письмі сказано, що Бог врятував Йону й не дав йому потонути. Для цього Він послав велику рибу та звелів їй проковтнути Йону. Він прожив три дні та три ночі всередині риби. Тоді риба викинула Йону на сушу, залишивши його живим і неушкодженим. Такі речі трапляються не щодня, тому деякі люди вважають, що ця історія не може бути правдою. Їм важко повірити в цю історію, тому що вона занадто чудесна й надприродна для їхніх вірувань.

Але історія про велику рибу – не єдина частина історії про Йону, яку деякі люди відкидають. Історія продовжується. Ми читаємо, як Бог змусив Йону піти до Ніневії, столиці Ассирії, ворога його народу. Там Йона мав попередити жителів Ніневії про Божий суд. Ніневітяни покалися та благали Бога про милість. На превелике невдоволення Йони, Господь зглянувся над ними й не підняв зла, про яке говорив. Йона розгнівався, як він сам сказав, "аж на смерть" (Йони 4:9). Цей злісний расист хотів, щоб Бог прихильно ставився до нього та його народу. Він був засмучений тим, що Бог був милосердний до

грішних чужинців, які довгий час робили життя земляків Йони нещасним. Але Бог також дбав про Ніневію. І сказав Він до Йони: А Я не змилювався б над Ніневією, цим великим містом» (Йони 4:11). На цьому біблійна розповідь про Йону закінчується та змушує всіх нас замислитися над Божим запитанням: «А Я не змилювався б?»

Бог піклується про всі групи людей, у тому числі про тих, хто нам не подобається. Вони так само важливі для Нього, як ми й наше оточення. Декому важче прийняти цей факт, ніж рибі зжерти Йону! Зрештою, якщо Бог дбає про людей, яких ми ненавидимо, і якщо ми належимо Богові, то повинні припинити ненавидіти та почати піклуватися про них так, як це робить Він. І це може здатися нам занадто складним. Було б набагато простіше просто підтримувати гнів та упередження.

Але незалежно від того, яку частину історії про Йону ми хочемо відкинути, кожне її слово є правдою. Уривок про рибу, яка з'їла Йону, є правдою, так само як і уривок про те, що Бог помилював людей, яких Йона ненавидів. Якщо нам важко прийняти якусь частину цієї історії, то проблема в нас, а не в Біблії. Богові, який створив людей і риб, не важко було тримати Йону в череві великої риби. Єдина проблема полягає в тому, що наш розум занадто малий, щоб досягнути силу Бога. Так само люблячому Богові, Який створив усіх людей, не важко піклуватися про інші групи людей, так само як Він піклується про нас. Проблема в тому, що наші серця занадто малі, щоб любити тих, кого любить Бог. Коли ми слухаємо Біблію й віримо в те, що вона говорить, Бог розширює наш розум, щоб ми могли досягнути Його силу і розширює наші серця, щоб ми могли отримати Його велику любов.

Йона був запеклим расистом. Він гнівався не тільки на чужинців, яких ненавидів, але й гнівався на Самого Бога за те, що Він любив цих чужинців. Подобалося це Йоні чи ні, подобається нам це чи ні, але Господь активно піклується про всіх людей. Він опікується сербами, албанцями та хорватами. Він небайдужий до арабів та євреїв. Він однаково піклується про чорних і білих, про племена хуту й тутсі. Бог не стоїть на боці одного племені, раси чи країни проти іншого. З Божою допомогою Йона зрештою визнав цей факт і записав його у своїй книзі, щоб ми теж могли засвоїти цей урок. Бог піклується про групи, які нам не подобаються, так само як Він піклується про нас. І чим більше читаєш Біблію, тим яснішою вона стає.

Чужинці також включені в Божий план

Мойсей, великий вождь Ізраїлю, одружився з жінкою з Африки. Видатні діячі народу Ізраїлю, такі як Маріам, сестра Мойсея, і його брат Аарон, були незадоволені тим, що Мойсей одружився з іноземкою, і відкрито виступали проти його дій (Числа 12:1). Бог гнівався на Аарона та Маріам, поки вони не попросили прощення.

У книзі пророка Єремії розповідається про чоловіка, на ім'я Евед-Мелех. Він був ефіопом, а значить, африканцем. Цей чоловік працював на слабого, зіпсованого Седекію, який царював в Єрусалимі. Евед-Мелех був одним з небагатьох чесних, богобоязливих людей у палаці. Коли пророка Єремію кинули в брудну яму й залишили помирати з голоду, цей хоробрий африканець заступився за пророка Божого перед царем і таким чином врятував його (Єремії 38:1-13). Господь пообіцяв цьому вірному чужинцю: "Бо конче врятую тебе... бо ти надіявся на Мене, говорить Господь" (Єремія 39:18).

Історія Евед-Мелеха, ефіопа, дала мені власне уявлення про те, як сильно деякі расисти ненавидять людей африканського походження. Після того, як я написав про нього в щоденному молитовнику радіопрограми «Повернись до Бога», один чоловік надіслав мені грубий анонімний лист. Злий расист, який його написав, поклявся ніколи більше не читати нічого, що я напишу. Він засудив мене за те, що я сказав, що біблійний герой Евед-Мелех, ефіоп, мав африканське коріння. Але я просто писав про те, що говорить сама Біблія.

Задовго до того, як Ісус Христос прийшов на землю, в Старому Заповіті були пророцтва про Нього які проголошували, що Спаситель, Який прийде, спасе людей усіх рас і народів. Бог сказав Аврааму, що через Його нащадків, а саме через Христа, всі народи землі будуть благословенні (Буття 18:18). Через пророка Ісаю Бог проголосив, що Месії буде недостатньо благословити лише народ Ізраїлю. «Того

мало, щоб був Ти Мені за раба, щоб відновити племена Якова, щоб вернути врятованих Ізраїля, але Я вчиню Тебе світлом народів, щоб був Ти спасінням Моїм аж до краю землі!» (Ісаїя 49:6). Тому Бог продовжував: «Нехай не скаже син чужинця, що пристав до Господа: "мене відділив від народу Свого Господь", «Мій дім буде названий домом молитви для всіх народів!» (Ісаї 56:3 і 7). Бог ясно схвалює та включає в Свої плани благословення людей кожної раси та нації.

З приходом Ісуса Христа послання про Божий намір спасти всіх людей стало яснішим, ніж будь-коли. В той самий час злі расисти стали ще жорстокішими. Багато земляків Ісуса думали, що тільки вони важливі для Бога, і коли почули протилежне, ця правда ще більше розгнівала їх. У суботу Ісус прийшов у своє рідне місто Назарет. Коли Він прочитав Святе Письмо й почав проповідувати, люди були вражені тим, що почули від Нього. Але потім Ісус доторкнувся до «болючого місця». Він сказав, що пророка зазвичай більше шанують далеко від дому, ніж серед його співгромадян. Він також звернув увагу на те, що в старозавітні часи пророки Божі іноді творили чудеса для чужинців, але не робили їх для своїх земляків.

За часів пророка Іллі був голод, і, попри велику кількість вдів в Ізраїлі, Ісус сказав, що Бог не послав Іллі допомагати їм. Подібно й за часів наступника Іллі, пророка Єлисея, багато людей в Ізраїлі страждали від прокази, і все ж, за словами Христа, єдиним прокаженим, якого Єлисей чудесним чином зцілив, був чужинець Нааман, сирієць.

Христос підкреслював, що поділ на раси та народи не має великого значення в очах Бога. Ви можете народитися не в тому місці й вважатися останньою людиною, про яку Бог повинен піклуватися, але Він може вибрати вас для особливих благословень. З іншого боку, ви можете належати до тієї ж етнічної групи, що й сам Ісус, а можете навіть походити з того самого міста, але все одно не жити в гармонії з Богом.

Це була не та звістка, яку хотіли почути мешканці рідного міста Ісуса. Ще кілька хвилин тому вони були в захваті від свого талановитого земляка, але коли Він згадав про Божу доброту до іноземців, вони просто розлютились. Люди перестали слухати його проповідь, зіскочили зі своїх місць і скупчилися для лінчування. Вони вигнали Ісуса з міста та хотіли скинути його зі скелі. Але Христос чудесним чином пройшов крізь натовп жорстоких расистів і пішов геть (див. Луки 4:16-30). Цей випадок показує, що злі расисти не просто ненавидять іноземців, вони ненавидять Самого Бога за те, що Він вирішив бути милосердним до іноземців.

Після смерті, воскресіння й повернення Ісуса на небо апостоли, які поширювали його вчення, також зітнулися з опором з боку жорстоких расистів. Апостол Павло був євреєм, так само як Ісус. Павло щиро заохочував іновірців покладатися на Ісуса Христа як на свого Спасителя. Багато з них вірили в добру новину та раділи. Однак були й ті, хто виявляв крайній антисемітизм. Вони не хотіли вірити єврейському проповіднику, який говорив про єврейського Спасителя. В одному місті вороги Павла повстали проти його команди як представників семітів. Коли ж їх привели до начальників, то заявили: «Ці люди, юдеї, наше місто бунтують, і навчають звичаїв, яких нам, римлянам, не годиться приймати, ані виконувати» (Дії 16:21). Міська влада приєдналася до руху, жорстоко побила Павла й кинула його до в'язниці.

Павло зазнав нападів з боку язичників, які зневажали його юдаїзм, і він також зітнувся з протидією з боку деяких євреїв, які ненавиділи його за те, що він приносив добру новину іншим народам, які були їхніми друзями. Одного разу Павло свідчив перед натовпом юдеїв в Єрусалимі. Він розповів, як колись був убивцею християн і як Ісус з'явився йому, змінивши його життя. Коли Павло говорив про своє єврейське коріння, натовп мовчки слухав. Але коли продовжив розповідати історію про Боже покликання і передав людям слова Божі: "Іди, бо пошлю Я далеко тебе, до поган!", тоді реакція багатьох слухачів Павла виявилась приголомшливою. «Піднесли вони голос свій, гукаючи: "Геть такого з землі, бо жити йому не годиться! Вони верещали, і одержу шпурляли, і кидали порох у повітря» (Дії 22:21-23).

Расизм – це гріх, який може вразити будь-кого. Декому це може здатися дивною думкою, але люди будь-якої раси мають гріховну схильність ставити свою групу вище за інших. Біблія наводить багато прикладів цього і показує, що це повна протилежність Божому ставленню до людей.

На жаль, навіть люди, які заявляють, що вірять у Біблію, іноді можуть ігнорувати те, що в ній говориться. У різні періоди історії та навіть сьогодні деякі члени християнських церков були расистами. Вони заплющили очі й вуха на чітке вчення Біблії, висловлене апостолом Петром: "Пізнаю я поправді, що не дивиться Бог на обличчя, але в кожному народі приємний Йому, хто боїться Його й чинить правду." (Дії 10:34-35). Якщо їх звинувачують у расизмі, то вони, подібно до Йони, можуть бути засмучені «аж на смерть», або, подібно до людей у рідному місті Ісуса, можуть бути настільки розлючені, що готові вбити. Але якими б розлюченими не були расисти, Бог не змінюється, і Біблія не змінюється. Однак, якщо ми прислухаємося до того, що Бог говорить нам через Біблію, то можемо змінитися.

Багатонаціональний натовп

А як ви ставитеся до людей, які відрізняються від вас? Як ви ставитеся до людей з іншої країни, культури чи кольору шкіри? Якщо ви ненавидите їх, дивитеся на них зверхньо або просто не дбаєте про те, що з ними відбувається, то зараховуєте себе до числа тих, хто гнівається на Бога й нападає на Ісуса Христа та Його посланців. Пам'ятайте, що ви не просто протистоїте іншим людям. Ви чините опір Самому Богові. А якщо ти борешся проти Всевишнього, то приречений на поразку.

Навіщо чинити опір Богові? Чому б не покаятися? Бог простить тобі твій расизм і допоможе тобі змінитися, якщо ти попросиш про це. Чому б не примиритися з Богом і Божою багатонаціональною сім'єю? Довіряйте Господеві, Який створив вас і кожну людину за Своїм образом. Чим більше ви цінуєте гідність інших, тим більшою стає ваша власна гідність. Вірте в кров Ісуса Христа, яка може змити всі ваші гріхи, а також змити гріхи людей з кожного племені та народу. Чим більше ви цінуєте те, що Його кров робить для них, тим більше ви будете цінувати те, що ця кров робить для вас. Будьте слухняними керівництву Святого Духа – Духа Любові та Милосердя, Який перебуває у вашому серці, Того Святого Духа, Який перебуває в серцях християн усіх рас. Будуйте своє життя на істинах Біблії, на Книзі, яка показує Бога у всій Його доброті та злих расистів у всій їх дурості. Вірте в добру новину цієї Книги, і вона змінить ваш розум і зробить вас частиною цілющого світу Христа. Можу вам гарантувати, що це набагато цікавіше і веселіше, ніж похмурий настрій злого расиста.

Я усвідомлюю, що сам я не завжди настільки чутливий до культурних відмінностей, як мав би, і мені ще належить пройти довгий шлях, щоб повністю зрозуміти людей, чиє походження та характер дуже відрізняються від моїх. Але я можу чесно сказати, що мене дуже збагатили друзі з різних культур, які мають біблійну віру та любов до Ісуса Христа. Під час навчання в коледжі моїми сусідами по кімнаті були громадяни Кореї та американці китайського походження. Я провів кілька років свого життя з єврейськими християнами в Ізраїлі. Під час місіонерського служіння «Повернись до Бога» я працював з керівним органом і персоналом, братами та сестрами у Христі, які були американськими індіанцями племені навахо, афроамериканцями, франкомовними африканцями, китайцями, японцями, індонезійцями, іспанцями, росіянами, арабами та бразильцями. Як професор Інституту християнського лідерства, я спілкуюся з християнами з усього світу. Цей різнобарвний вид мозаїки виглядає як погляд в рай.

Щоб насолодитися небом, потрібно насолоджуватися компанією мультикультурного натовпу. Якщо ти хочеш знайти місце, де є тільки ти та твої брати, то таке місце може бути в пеклі, але немає такого місця на небесах. Біблія описує небеса як зібрання віруючих, які прославляють Христа: «Ти був заколений, і кров'ю Своєю Ти викупив людей Богові з усякого племені, і язика, і народу, і люду» (Об'явлення 5:9).